

Uporabite svoj glas

Evropske volitve 2024: Za polne pravice in vključenost
oseb z motnjami v duševnem razvoju in družin

Vsebina

Zakaj so evropske volitve pomembne?	3
EU in invalidi	6
Uporabite svoj glas	8
Pomembne teme.....	9
Volilna pravica	13
Vendar pa ne more glasovati vsakdo.	14
Dostop do glasovanja se izboljšuje.	15
Kdaj in kako glasovati.....	17
Drugi viri	18

Inclusion Europe, 2024

www.inclusion.eu

Co-funded by the
European Union

Stališča in mnenja, izražena v tem dokumentu, so stališča in mnenja Inclusion Europe.
Evropska unija ni odgovorna za vsebino tega dokumenta.

Zakaj so evropske volitve pomembne?

Junija 2024 bodo potekale volitve, na katerih bodo izbrani novi poslanci Evropskega parlamenta (na kratko poslanci EP).

Evropske volitve so zelo pomembne za osebe z motnjami v duševnem razvoju in njihove družine.

Poslanci Evropskega parlamenta sprejemajo odločitve ki vplivajo na življenje vseh državljanov Evropske unije (EU).

Poslanci EP odločajo o zakonih.

Ti zakoni se nanašajo na teme kot so dostopnost izdelkov in storitev ali pravica do potovanja, življenja in dela v državah Evropske unije.

Poslanci odločajo tudi o denarju za številne dejavnosti in projekte v državah Evropske unije.

Poslanci EP pomagajo pri izbiri predsednika in komisarjev Evropske komisije.

Komisarji so odgovorni za področja, kot je zaposlovanje, socialne zadeve, pravosodje, izobraževanje in zdravje.

Poslanci EP preučujejo, kako Evropska unija izpolnjuje Konvencijo o pravicah invalidov (Konvencija Združenih narodov o pravicah invalidov).

Nekateri poslanci EP postanejo del skupine, ki se posebej ukvarja z vprašanji invalidnosti.

To pomeni, da je za vas zelo pomembno, kdo bo izvoljen v Evropski parlament.

Pomembno je za vse osebe z motnjami v duševnem razvoju in njihove družinske člane.

***"Z glasovanjem lahko izrazim svoje mnenje,
izbrati kandidata, ki me bo zastopal."
Maribel Cácerés, Španija***

Za osebe z motnjami v duševnem razvoju in njihove družine je pomembno, kdo je v Evropskem parlamentu.

Evropski parlament ima pomembno vlogo pri delovanju Evropske unije.

- ? Ali Evropska unija izboljšuje življenja oseb z motnjami v duševnem razvoju in njihovih družinskih članov?
- ? Kaj o vključevanju invalidov pravi kandidat za volitve v EU?
- ? Ali kandidat posluša osebe z motnjami v duševnem razvoju in njihove družine in se z njimi pogovarja?

"Zelo pomembno je, da volite.

*To je edini način, da se podpre stranko,
ki zastopa moje interese."*

Stephan Wolansky, Nemčija

EU in invalidi

Veliko se govori o tem, kako deluje Evropska unija in ali je pomembno, da se udeležimo volitev v EU.

Nekateri ljudje so nezadovoljni z Evropsko unijo, saj pravijo, da počne veliko stvari, ki jim niso všeč.

Nekateri ljudje so nezadovoljni z Evropsko unijo, ker menijo, da ne počne dovolj stvari, ki so jim všeč.

V vsaki demokraciji imajo ljudje mnenje o svoji družbi in o stvareh, ki bi se morale ali se ne bi smele zgoditi.

Ko razmišljamo o evropskih volitvah, je pomembno razmišljati tudi o tem, kaj je pomembno za osebe z motnjami v duševnem razvoju in njihove družine.

EU si prizadeva za izboljšanje pravic ljudi z motnjami v duševnem razvoju in družin.

V nadaljevanju so predstavljeni nekateri ukrepi za izboljšanje pravic invalidov, ki jih je EU sprejela v zadnjem času :

- [Evropska kartica ugodnosti za invalide](#) vam bo omogočila dostop do številnih krajev in storitev po vsej Evropi.
- [Strategija za pravice invalidov 2021-2030](#) vključuje ukrepe kot so spodbujanje boljših zaposlitvenih možnosti, deinstitutionalizacija in drugi.

- [Jamstvo EU za otroke](#) se ukvarja z revščino otrok in je posebej namenjeno otrokom z invalidnostjo in otrokom v institucijah.
- Denar EU je namenjen številnim dejavnostim za osebe z motnjami v duševnem razvoju, kot so storitve, šole, usposabljanja in delovna mesta.

EU počne še veliko več stvari.

Nekatere od njih si lahko ogledate [tukaj](#), [tukaj](#) ali [tukaj](#).

[Pregledni videoposnetki o EU](#)

To seveda ne pomeni, da EU dela vse prav, ali da je to, kar počne EU, dovolj.

Na primer:

- Nekatera sredstva EU so namenjena krajem, ki ločujejo osebe z motnjami v duševnem razvoju;
- Nekatere politike EU ne upoštevajo oseb z motnjami v duševnem razvoju.

Inclusion Europe vedno zahteva, da se naredi več za polne pravice in vključevanje oseb z motnjami v duševnem razvoju in njihovih družin.

Uporabite svoj glas

Glasovanje na volitvah EU je pomembno.

Poslanci EP odločajo o tem, kaj bo ali ne bo narejeno v naslednjih petih letih.

Pomembno je, da se udeležite volitev.

Ko se odločate, katerega kandidata boste izbrali in volili, priporočamo, da preverite tudi, kaj delajo za osebe z motnjami v duševnem razvoju in njihove družine:

- ❓ **Kaj kandidat in njegova stranka pravita o osebah z motnjami v duševnem razvoju in njihovih družinah ter o vključevanju?**
- ❓ **Ali imata kandidat in stranka za vas dostopne in razumljive informacije?**
- ❓ **Ali vas je kandidat kontaktiral, da bi se z vami pogovoril in prisluhnil vašim željam?**

To so koristna vprašanja, o katerih je treba razmisliti, ko se odločamo, koga bomo volili.

Spodaj je seznam tem, ki so pomembne za osebe z motnjami v duševnem razvoju in njihove družine v Evropi.

Kandidata lahko povprašate o nekaterih od teh tem.

Spraševanje o teh temah vam lahko pomaga pri odločitvi, katerega kandidata boste volili.

Pomembne teme

Te teme so pomembne za osebe z motnjami v duševnem razvoju in njihove družine.

Kaj o teh temah pravi kandidat in njegova stranka?

Ne smeš odločati o svojem življenju.

- V 26 evropskih državah je mogoče osebi odvzeti pravno sposobnost, tako da ne more odločati o svojem denarju, o tem, kje bo živela ali s kom se bo poročila.
- V sedmih državah osebe, ki so pod skrbništvom, sploh ne morejo voliti.
- V 15 državah osebe z motnjami v duševnem razvoju ne morejo kandidirati na volitvah.
- Le pet držav v celoti spoštuje volilno pravico in omogoča dostop do glasovanja.

Ločeni na škodljivih mestih

- 750.000 oseb z motnjami v duševnem razvoju mora živeti v ločenih ustanovah za "oskrbo" s 30 ali več osebami na enem mestu.
- 39.000 jih "živi" v psihiatričnih bolnišnicah.

***"Skupaj lahko spremenimo svet.
Dovolj nam je čakanja.
Od politikov in odločevalcev
zahtevamo, da izpolnijo svoje obljube."
Manifest samozagovornikov: Uresničite
to!***

Brez stanovanja, družina mora poskrbeti za vso podporo

- V 21 državah le malo ali nič odraslih oseb z motnjami v duševnem razvoju živi v lastnem stanovanju. To je daleč od tega, kako običajno živijo odrasli v Evropi.
- Družinski člani postanejo nosilci pomoči invalidom in ne le starši ali bratje in sestre.

Izobraževanje

- 1,1 milijona otrok z motnjami v duševnem razvoju je vključenih v redne šole. To jim omogoča, da odraščajo skupaj s sošolci brez invalidnosti, razvijajo pomembne spretnosti in pripadajo skupnosti, v kateri živijo.
- Še vedno pa je 700.000 otrok v posebnih šolah.
- 20.000 otrok z motnjami v duševnem razvoju se sploh ne izobražuje.

Zaposlovanje

- Manj kot 10 % oseb z motnjami v duševnem razvoju ima plačano delo. (Stopnja zaposlenosti invalidov na splošno je 50 %, pri neinvalidih pa 75 %.)
- V 17 državah obstaja nevarnost, da osebe z motnjami v duševnem razvoju izgubijo nadomestilo za invalidnost, ko zaslužijo svojo plačo.
- Pomanjkanje podpore pomeni tudi, da morajo družinski člani, večinoma ženske, zapustiti trg dela in ostati doma z invalidnim družinskim članom.

Zdravstveno varstvo

- Ali imajo osebe z motnjami v duševnem razvoju dostop do splošnega zdravstvenega varstva?
- Ali so na voljo pregledne informacije o zdravstveni oskrbi?

Zastopanje

- Ali obstaja finančna podpora za organizacije za samozagovorništvo?
- Ali so osebe z motnjami v duševnem razvoju zastopane v različnih organizacijah in mestih?

"Volitve so zame zelo pomembne.

Imam glas in ga želim uporabiti."

Aine Owens, Irska

Najpomembneje je, da uporabite svoj glas.

Naj bo vaš glas slišan.

Glasujte na evropskih volitvah junija letos •

Volilna pravica

Glasovanje na volitvah vam daje možnost odločanja o prihodnosti mest, držav in Evropske unije.

Volilna pravica je ena najpomembnejših pravic, ki jih imajo ljudje.

Od volilnih kandidatov lahko zahtevate, da zagotovijo jasne in dostopne informacije.

Od kandidatov lahko zahtevate, da izboljšajo pravice in vključenost oseb z motnjami v duševnem razvoju in njihovih družin.

Na volitvah bi morali glasovati sami.

Tudi drugim lahko poveste, naj volijo.

Evropski parlament
v Bruslju.

[Tukaj je na voljo pregledno
besedilo o Evropskem
parlamentu.](#)

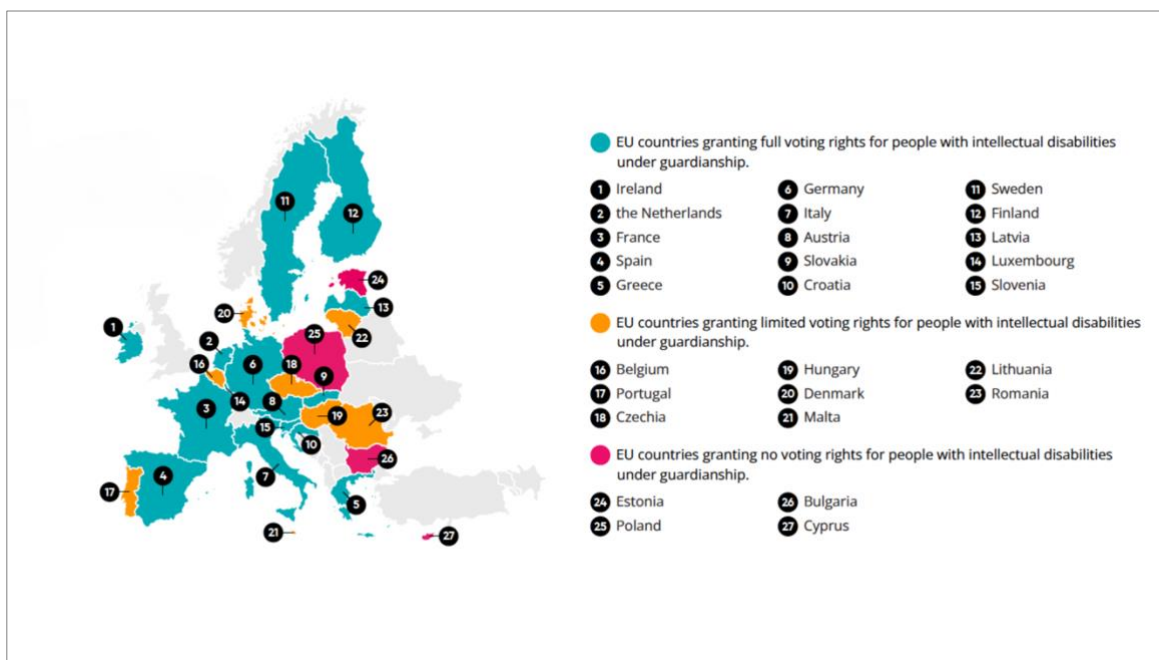
Vendar ne more glasovati vsakdo.

Vendar veliko oseb z motnjami v duševnem razvoju ne more voliti.

zaradi zakonov o poslovni sposobnosti.

To je narobe in to je treba spremeniti.

Vsakdo ima volilno pravico.

[Več informacij o stanju volilne pravice v Evropi.](#)

Nekateri ljudje se težko udeležijo volitev, ker nimajo jasnih informacij o volitvah.

Nekateri ljudje težko volijo, ker jim nihče ne pomaga pri sprejemanju odločitve ali pri izražanju odločitve.

Nekateri menijo, da volitve niso pomembne, ker se kandidati ne pogovarjajo z njimi in jim ne prisluhnejo.

Nekaterim je težko voliti, ker skrbijo za družinskega člana z motnjo v duševnem razvoju in nimajo časa, da bi šli volit.

Dostop do glasovanja se izboljšuje.

Volilna pravica in dostopnost volitev sta se izboljšali.

Nekatere države so pred kratkim spremenile zakone, ki ljudem preprečujejo glasovanje:
Na primer: Luksemburg in Slovenija.

Nekatere države zagotavljajo enostavno berljive informacije o volitvah in izvajajo druge ukrepe za izboljšanje dostopnosti.

Luksemburg ima [pregledne](#) informacije o evropskih volitvah, vključno s tiskano publikacijo (na sliki).

Evropski parlament je pripravil pregledno [stran o volitvah](#).

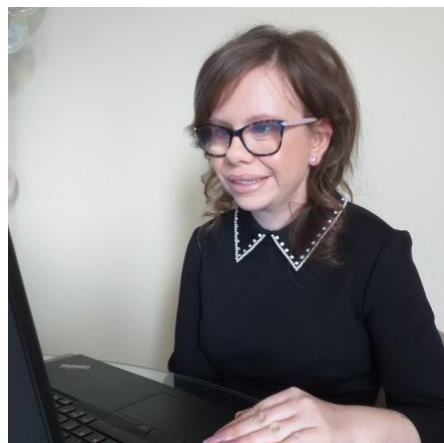
Evropska komisija je objavila vodnik o tem, [kako lahko države izboljšajo dostopnost volitev](#).

"Evropa mora podpirati invalide pri sodelovanju v politiki."

Tamara Byrne, Irska

Tamara je predstavnica Inclusion Europe v mladinskem odboru EDF.

[Preberite njen članek o volitvah.](#)

Kdaj in kako glasovati

Evropske volitve bodo potekale med **6. in 9. junijem 2024.**

Vsaka država EU ima v tem času volitve na svoj dan.

[Tu so podatki za vse države EU.](#)

***"Volitve so zame pomembne,
ker pomagajo vplivati na odločitve
v parlamentu."***

***Andreas Zehetner, Avstrija
(član upravnega odbora Inclusion Europe)***

Drugi viri

Slike in citati samozagovornikov so iz [kampanje Izberi 2019](#).

Ustvarjanje vključujoče prihodnosti za invalide v EU

Manifest Evropskega invalidskega foruma za volitve leta 2024.

1. Zagotoviti sodelovanje invalidov v političnem in javnem življenju EU.
2. Uresničiti Unijo enakosti za invalide, utemeljeno na Konvenciji o pravicah invalidov.
3. Postati bolj socialna Evropa.
4. Sprejemati dostopnost - omogočanje prostega gibanja v Evropi.
5. Zaščititi invalide v Evropi in zunaj nje;

<https://www.edf-feph.org/publications/eppd-manifesto-2023/>

Glasovanje za vse

Kako zagotoviti dostopnost volitev:

Orodja, priporočila, prakse.

<https://www.inclusion.eu/voting-rights>

**Recommendations
for Accessible
Elections in Europe**

Evropa za nas

Revija v lahkem branju,
številka 2/2023 o glasovanju,
v 9 jezikih.

<https://www.inclusion-europe.eu/europe-for-us/>

Number 2 / 2023

Europe for us

Inclusive democracy

Kazalniki vključevanja

Kazalniki vključevanja razkrivajo, kakšna je Evropa za 20 milijonov oseb z motnjami v duševnem razvoju in njihove družinske člane:

1. Pravica do odločanja in volilna pravica
2. Pravica do samostojnega življenja in vključenosti v skupnost
3. Nastanitev in podpora
4. Izobraževanje
5. Zaposlovanje
6. Zdravstveno varstvo
7. Zastopanje

<https://www.inclusion.eu/indicators>

Izkoristite svoj glas.